

[Bodil Koch.]

tror, det er rigtigt også at fremsætte nogle principielle betragtninger om selve forfatningsspørgsmålet.

Skal vi overhovedet ønske en særlig forfatning for kirken på den ene eller den anden måde, hvorved dens forhold mere eller mindre unddrages rigsdagen, og hvorved, som det hedder, kirken får mund og mæle? Jeg mener, at det skal man ikke, og det mener jeg ud fra min stilling som socialdemokrat, men ikke mindre som medlem af kirken. Lad mig da for det første understrege igen, at en folkekirke betyder en kirke, der virkelig er hele folkets, hvor alle er lige, hvor alle, der er døbt, er med og bør have samme rettigheder. Derfor mener jeg også, at tilmeldingspligten må bort. Alle er med til at betale, hvis de ikke direkte melder sig ud af kirken. Får kirken sit eget styre, bliver den en stat i staten. Der vil uvægerligt opstå en række konflikter om rettigheder, om magtkrav og om økonomi. Det er en kendsgerning, at mere end 90 pct. af befolkningen tilhører kirken, altså må det også være disse 95 pct. eller hvor mange det nu er, der er med til at styre den. Så kan man spørge, hvor man egentlig møder repræsentanterne for disse 95 pct. Dem møder man efter min mening netop i denne sal, man møder dem i virkeligheden her på en ganske anden måde end i en hvilken som helst synodalforsamling, hvad enten den samles i Bethesda, i Vartov eller på Nyborg strand. I de kirkelige organisationer møder man de kirkelige magtgrupper med bestemte kristelige anskuelser, som vil komme til at strides om styret, hvis vi får en kirkeforfatning, selvom det nok så meget står på „Kristeligt Dagblad“s forside, at det ikke er ved magt og ikke ved styrke, men ved herrens ånd. Men det er de 95 pct., der skal styre indenfor kirken. Her drejer det sig, synes jeg, om kirkens ærlighed overfor sin egen stilling. Hvis kirken ikke vil være det, den er, en folkekirke, så er den konsekvente vej at gå vejen, der fører til adskillelse mellem stat og kirke.

Jeg kunne som socialdemokrat have lyst til at føje endnu en betragtning til, noget, som er vanskeligere at udtrykke, ikke mindst fordi der utvivlsomt indenfor mit parti, blandt de ledende folk her på rigsdagen er en del, som ikke vil forstå det, fordi de står fremmede overfor kirken. Hvis folkekirken ophører at eksistere, så kommer vejen til kirken — og jeg tænker her på kirken som den åndelige realitet bag kirkens ydre struktur, det, vi kan kalde Kristi kirke — uvægerligt til at gå igennem alle de kirkelige

organisationer og grupper, gennem missionsfolk, grundtvigianere, Kirkeligt Centrum, eller hvad det nu hedder, men vi må ikke glemme, at de kirkelige retninger med al deres aktivitet alligevel kun kan opbyde en lille procentdel af de mange tusind, som kommer for at få deres børn døbt. Hvorfor kommer de? Ja, vi ved det ikke, de ved det vel næppe selv, de kan i hvert fald ikke give deres tanker ord. De kommer, og de er der, og de er der, tror jeg, også i meget højere grad, end mange vil mene, indenfor vort parti, og for dem er folkekirken et værn. Her kræves ikke forstand på bestemte anskuelser, her tales ikke om skel og omvendelse og om alle disse vanskelige ting, som den kirkelige diskussion drejer sig om. Folk i almindelighed kommer til folkekirken af uhåndgribelige grunde. De kommer i glæde og sorg, de kommer, når livet bliver til, og når livet endes, og jeg tror, det er godt sådan. Her kommer de til at stå overfor evangeliet, overfor Guds ord, og anden interesse kan vi ikke have, vi, der prøver på at skabe folkekirkens styre.

Jeg tror, man vil forstå, at jeg mener, at også indenfor socialdemokratiet er folk hverken mere eller mindre kirkeligt interesserede, hverken mere eller mindre religiøse, end folk er flest. Der var engang, da arbejderbevægelsen som sådan var kirkefjendsk. Det bar kirken, tror jeg, hovedskylden for, hvis den ikke bar hele skylden, for den blev en borgerskabets kirke. De tider er forbi, men der lever endnu reminiscenser af disse forladte tankegange. Ganske forbavsende for mig selv mødte jeg det i Herningkredsen under min første valgkampagne. Jeg vil sent glemme en ledende artikel, som jeg læste i en konservativ avis, der fremdrog Nordentoft-sagen og sagde, at det var de grimme socialdemokrater, der havde stemt for Nordentoft, og tesen i lederen var den, at hvis man ville stemme moralsk, hvis man ville stemme fromt, skulle man stemme konservativt. Det er tilsyneladende et sidespring at nævne dette, men jeg tror, at hvis vi får en kirkeforfatning af den ene eller den anden art, mere eller mindre utilsløret, vil vi få en slags kirkeligt patentkontor, i hvis skygge netop ukrudt af den slags vil gro.

Til de betragtninger, som jeg her har fremført som socialdemokrat — og man vil lægge mærke til, at mine socialdemokratiske synspunkter ikke kan skilles fuldstændigt fra mine kirkelige synspunkter —, føjer der sig endnu nogle betragtninger af rent kirkelig art. Hvad vil man egentlig fra kirkens side med en forfatning? Den ærede